

PRINTUL FERICIT

DE

OSCAR WILDE

IN ROMĂNEȘTE DE
IGENA FLORU

L I T E R A T U R A U N I V E R S A L Ă

C O L E C Ţ I E I N G R I J I T Ă D E
V. P Â R V A N

P R O F E S O R U N I V E R S I T A R
M E M B R U A L A C A D E M I E I R O M Ă N E

C V L T V R A N A Ţ I O N A L Ă

ILUSTRATII DUPĂ
AUBREY BEARDSLEY
CLIȘEELE MARVAN

C U P R I N S U L

PRINȚUL FERICIT	pag. 5
PRIVIGHETOAREA ȘI TRANDAFIRUL	pag. 33
URIAȘUL CEL EGOIST	pag. 53
UN PRIETEN DEVOTAT	pag. 67
UN ARTIFICIU CUM NU SUNT MULTE	pag. 99

PRINȚUL FERICIT

Sus, deasupra cetății, pe o coloană înaltă, se ridică statua Prințului Fericit. Eră acoperită cu frunzulițe subțiri de aur, drept ochi aveă două safire luminoase și la mânerul sabiei lui strălucia un rubin mare și roșu.

Cine treceă pe acolo, o admiră.

«E frumoasă ca un cocoș de tablă», observase unul dintre Consilierii orașului, care ar fi vrut să se zică despre el că are gusturi artistice, dar numai decăt se grăbise să adauge: «Păcat că nu-i tot așa de folositoare!», fiindu-i teamă să nu-l creadă lumea nepractic, ceeace vă asigur că nu eră.

«Vezi? De ce nu poți și tu să fii ca Prințul Fericit?» întrebă o mamă înțeleaptă pe băiețașul ei, care plângea cerând să-i dea

luna. «Prințului Fericit nici nu-i trece prin gând să plângă pentru așa ceva».

«Bine că mai e cineva fericit pe lumea asta», mormăia câte un deziluzionat, uitându-se la minunata statuie.

«Parc'ar fi un înger!» ziceau copiii de cor când ieșeau din Catedrală, îmbrăcați în haina lor de catifea roșie, cu șorturile albe ca zăpada.

«De unde știți voi? Ați văzut vreunul?» întrebă profesorul de matematică.

«Cum să nu, am văzut în vis», răspundeau copiii, și profesorul de matematică se încruntă și se uită la ei sever, fiindcă lui nu-i plăcea să știe că copiii visează.

Intr'o noapte trecu pe deasupra cetății un Rândunel.

Prietenii lui plecaseră de șase săptămâni în Egipt, el însă rămăsese în urmă, fiindcă

eră îndrăgostit de o trestie frumoasă. O întâlnise pe primăvară, într'o zi când sburà dealungul râului după un bărzăune mare și galben și fusese așa de impresionat de talia ei subțire, încât se oprise numai decât să-i vorbească.

«O să mă lași să te iubesc?» o întrebase Rândunel, căruia îi plăcea să intre dela început în materie, și Trestia se înclinase adânc. Atunci el începuse să sboare de jur-împrejurul ei, atingând apa cu vârful aripilor și făcând tot felul de vâlrurele de argint. Se chemă că-i face curte, și lucrul ținù astfel toată vara.

«Ce atașament ridicul!» ciripeau celelalte rândunici; «n'are pară chioară și rubedenii cât păr în cap», — și e drept că râul eră plin de trestii. Pe urmă, când veni toamna, sburară cu toatele.

PRINȚUL
FERICIT

După ce pleacă ele, Rândunel începu să se simtă singur și să se sature de Doamna Visurilor lui. «Nu știe să lege două vorbe», zicea el, «mi-e teamă că-i o cochetă, fiindcă flirtează într'una cu vântul». Și e drept că de câteori bătea vântul, trestia îi făcea cele mai grațioase reverențe. «Recunosc că e cazanieră», mai zicea el, «dar când soțului îi place să voiajeze, n'are nici un haz ca soției să nu-i placă».

«Nu vrei să mergi încolo cu mine?» o întrebă el la urma urmei; dar Trestia dădă trist din cap. Eră prea atașată de gospodăria ei, ca să-l urmeze.

«Te-ai jucat cu mine!» strigă Rândunel. «Rămas bun! Am plecat'o spre Piramide!» și sbură de acolo.

Sbură toată ziua și când se'ntunecă ajunsese în cetate. «Unde aş putea poposi?»

PRINȚUL
FERICIT

își zise el. «Sper că orașul a făcut oarecare pregătiri».

Și deodată văzù statuia pe coloana ei înaltă.

«Am găsit!» strigă el plin de bucurie. «E o pozițiune admirabilă și aer curat cât poț-tești» și se coborî de sus, tocmai între picioarele Prințului Fericit.

«Ce mai culcuș de aur», își zicea el încetișor uitându-se împrejur și pregătindu-se de culcare; dar tocmai când să-și puie capul sub aripă, o picătură mare de apă căzù pe el. «Ce să fie asta?» exclamă el. «Nu văd nici un norișor pe cer, stelele strălucesc și totuș plouă. Ce mai climă în nordul ăsta al Europei!» Deodată căzù încă o picătură.

«La ce folosește o statuie, dacă nu poate măcar să te apere de ploaie?» zise el! «Tre-

PRINȚUL
FERICIT

buie să-mi caut un horn ca lumea», și se hotărî să sboare de acolo.

Dar până să-și desfacă aripile, o a treia picătură căzû; se uită în sus și văzû... Ah, ce văzû?

Ochii Prințului Fericit erau plini de lacrimi și lacrimi curgeau în jos pe obrazii de aur. Fața lui eră așa de frumoasă în lumina lunii, încât mica Rândunică se simți cuprinsă de milă.

«Cine ești Dumneata?» zise ea.

«Eu sunt Prințul Fericit».

«De ce plângi atunci?» întrebă Rândunica. «M'ai udat toată».

«Când eram vie și aveam o inimă ome-nească», răspunse statua, «nu știam ce sunt lacrimile, fiindcă trăiam în Palatul dela Sans-Souci, unde întristarea n'are voie să intre. Toată ziua mă jucam cu prietenii

PRINȚUL
FERICIT

mei prin grădini și seara conduceam dansul în sala cea mare. Imprejurul grădinilor mele se ridică un zid înalt, dar toate cele ce mă înconjurau erau așa de frumoase, încât nici nu-mi trecea prin gând să întreb ce eră dincolo de el. Curtenii mei mă numeau Prințul cel Fericit și dacă plăcerea e fericire, e adevărat că eram fericit. Așa am trăit și așa am murit. Dar acum, după moarte, m'au suit aici, așa de sus, încât pot vedeà toată mizeria și toată urâtenia cetății mele, și cu toate că inima mea e de plumb, nu pot decât să plâng». «Ce? Nu e toată de aur?» se miră Rândunica în gândul ei, căci eră prea politicoasă ca să facă vreo observație personală cu glas tare.

«Departa de aici», continuă încet statua, cu un glas muzical, «departa de aici,

PRINȚUL
FERICIT

într'o stradă, se află o căsuță sărăcăcioasă. Unul din geamuri e deschis și prin el pot vedeà o femeie care stă la o masă. Fața ei e slabă și ofilită, iar mâinile ei aspre și roșii sunt înțepate de ace, fiindcă e cusătoareasă. Brodează flori de argint pe o rochie de mătase, pe care cea mai drăguță dintre domnișoarele de onoare ale Reginei vrea s'o puie la viitorul bal dela Palat. Într'un colț al odăii, pe un pat, e bolnav băiețașul ei. Are friguri, și cere portocale și plânge fiindcă mama lui nu poate să-i dea decât apă. Rândunică, Rândunică, nu vrei să-i duci rubinul dela mânerul sabiei mele? Piccioarele mele sunt înțepenite pe pedestal și nu pot să mă mișc».

«Sunt așteptat în Egipt», răspunse Rândunel. «Prietenii mei sboară acum în susul și în josul Nilului și stau de vorbă cu

PRINȚUL
FERICIT

florile de lotus. În curând se vor duce la culcare în mausoleul Regelui celui mare. Regele însuș e acolo, în cosciugul lui zugrăvit. E înfășurat în pânză galbenă și îmbălsămat cu mirodënii. Imprejurul gâtului are un șirag de mărgel verzi ca jadul, și mâinile lui par'că sunt frunze uscate».

«Rândunică, Rândunică, drăguță Rândunică», zise Prințul, «nu vrei să stai cu mine o noapte și să fii mesagerul meu? Băiețului îi e așa de sete și mama lui e atât de tristă!»

«Nu prea-mi plac băieții», răspunse Rândunel. «Astă-vară, cum mă așezam pe malul râului, erau doi obraznici de băieți ai morarului, cari aruncau numai decât cu pietre în mine. Nu m'au nimerit nicio dată, fiindcă noi rândunelele zburăm prea repede și mai ales eu, mă trag dintr'o fa-

PRINȚUL
FERICIT

milie vestită pentru agilitatea ei, dar totuș
eră o lipsă de respect».

Dar Prințul Fericit eră așa de trist, încât mica Rândunică se întristă și ea. «E foarte frig aici», zise ea, «dar pot să stau o noapte cu dumneata ca să-ți fiu mesager».

«Îți mulțumesc Rândunico», zise Prințul și Rândunel culese rubinul cel mare de la sabia Prințului și cu el în cioc zbură peste coperișurile orașului.

Trecu pe lângă turnul Catedralei, unde erau sculptați îngerii de marmură albă. Trecu pe lângă palat și auzi zgomotul muzicii și al dansului. O fată frumoasă ieși în balcon cu iubitul ei. «Ce minunate sunt stelele», zise el, «și ce minunată e puterea dragostei?»

«Sper că rochia mea o să fie gata pentru balul Curții», răspunse ea; «am vorbit să

PRINȚUL
FERICIT

mi-o brodeze cu flori de argint, dar cusătoresele astea sunt așa de leneșe».

Trecu apoi pe deasupra râului și văzû felinarele atârând la catargurile corăbiilor.

Trecu peste ghetto și văzû pe jidovii cei bătrâni tocmindu-se unii cu alții și cântărind banii în balanțe de aramă. Ajunse în sfârșit la căsuța cea umilită și se uită înăuntru. Băiatul se învârtia în pat, chinuit de friguri și mama adormise biruită de osteneală. Sări înăuntru și puse rubinul cel mare pe masă, lângă degetarul femeiei. Pe urmă zbură ușor împrejurul patului, răcorind fruntea băiatului cu aripile sale.

«Ce răcoare mi-e», zise băiatul, «se vede că mă fac bine», și adormi.

Rândunica zbură înapoi la Prințul Fericit și-i povestî ce făcuse. «Ce să fie asta?»

PRINȚUL
FERICIT

se miră ea. «Cu toate că timpul nu s'a mai încălzit, mie nu mai mi-e frig».

«Asta-i fiindcă ai făcut o faptă bună», zise Prințul, și Rândunica căzu pe gânduri și pe urmă adormi, fiindcă de câte ori se gândia, ea adormia.

Cum se făcu ziuă, zbură la râu și făcu o baie.

«Ce fenomen remarcabil», zise profesorul de ornitologie, care tocmai trecea pe pod. «O rândunică iarna!» și scrisese un articol lung asupra cazului, în ziarul local. Toată lumea vorbi despre el, căci era plin de vorbe ciudate pe care nimeni nu le înțelegea.

«Astă-seară plec în Egipt», zise Rândunel și perspectiva asta îl umplea de veselie. Vizită toate monumentele publice și stătù mult timp pe vârful clopotniței. Ori

unde se ducea, vrăbiile ciripeau și-și spuneau una alteia: «Ce străin distins!» astfel încât petrecu de minune.

Când se ridică luna, zbură la Prințul Fericit. «N'aveți vreun comision pentru Egipt?» îi strigă el. «Tocmai plec».

«Rândunică, Rândunică», zise Prințul, «nu vrei să mai stai o noapte cu mine?»

«Sunt așteptat în Egipt», răspunse Rândunel. «Mâine prietenii mei o să sboare spre cataracta a doua. Hipopotamul doarme acolo printre trestii și pe un tron înalt de granit stă zeul Meamnon. Toată noaptea se uită la stele și când luceafărul de ziuă se arată, scoate un strigăt de bucurie și pe urmă tace. La amiază lei galbeni vin la marginea apei să se adape. Ei au ochii ca niște smaralde verzi și mugetul lor e mai tare decât mugetul cataractei».

PRINȚUL
FERICIT

«Rândunică, Rândunică», zise Prințul, «colo departe, peste cetate, eu văd un băiat tânăr într'o mansardă. El se reazimă de un pupitru acoperit cu hârtii și într'un pahar lângă el e un mănunchiu de viorèle uscate. Părul lui e negru și creț, buzele îi sunt roșii ca rodia, iar ochii lui sunt mari și plini de visuri. El se căznește să sfârșească o piesă pentru Directorul Teatrului, dar îi e prea frig ca să scrie mai departe. În sobă nu e foc și foamea l'a răzbit».

«Bine», să mai stau o noapte cu dumneata», zise Rândunel, care în adevăr avea inimă bună. «O să-i duc și lui un rubin?»

«Vai! Nu mai am rubine», zise Prințul, «ochii sunt tot ce mi-a mai rămas. Sunt făcuți din niște safire rare, care au fost aduse din Indii acum o mie de ani. Scoate-mi unul și du-i-l. O să-l vândă giuvaer-

PRINȚUL
FERICIT

giului, o să-și cumpere hrană și lemne și o să-și sfârșească piesa».

«Printule dragă», zise Rândunica, «zău nu pot să fac una ca asta», și începù să plângă.

«Rândunică, Rândunică, dragă Rândunică», zise Prințul, «fă cum îți poruncesc».

Și așa Rândunel scoase ochiul Prințului și zbură cu el spre mansarda studentului. Eră ușor să intri înăuntru, fiindcă în coperiș eră o gaură. Prin ea se repezi el și intră în odaie. Tânărul stă cu capul în mâini, așa încât nu auzi fâlfâitul aripilor pasării și când își ridică fața, văzù safirul cel frumos pe viorëlele uscate.

«Am început să fiu apreciat», strigă el, «asta trebuie să fie dela vreun mare admirator. Acum pot să-mi isprăvesc piesa», și nu-și mai află loc de bucurie.

PRINȚUL
FERICIT

A doua zi Rândunica sbură în port. Se lăasă pe un catarg și se uită la marinarii cari trăgeau cu funii lăzi mari din fundul unei corăbii. «Ei hop! Ei hop!» strigau ei de câte ori se arătă câteo ladă deasupra. «Eu mă duc în Egipt», strigă și Rândunica, dar nimeni n'o băgă în seamă și când răsări luna sbură înapoi la Prințul Fericit.

«Am venit să-mi iau rămas bun», îi strigă el.

«Rândunică, Rândunică, drăguță Rândunică», zise Prințul, «nu vrei să mai stai încă o noapte cu mine?»

«E iarnă», răspunse Rândunica, «și zăpada înghețată o să sosească în curând. În Egipt soarele e cald pe deasupra palmierilor și crocodilii stau în noroi și se uită leneș împrejurul lor. Tovarășele mele își fac cuib în templul lui Baalbec și porum-

PRINȚUL
FERICIT

beii albi și rozi se uită la ele și gunguresc între ei. Trebuie să te părăsesc, Prințule dragă, dar n'am să te uit și la primăvară am să-ți aduc înapoi două nestimate frumoase în locul celor pe care le-ai dăruit. Rubinul o să fie mai roșu decât un trandafir roșu, și safirul o să fie tot așa de albastru, ca marea cea nesfârșită».

«In piața publică, colo jos», zise Prințul Fericit, e o fetiță care vinde chibrituri. Ea și-a scăpat chibriturile în noroi și toate s'au stricat. Tatăl ei o s'o bată dacă nu aduce câțiva gologani acasă și de aceea plânge. N'are nici ciorapi, nici ghete în picioare și e cu căpușorul gol. Scoate-mi ochiul celălalt și du-i-l, ca să n'o mai bată tatăl ei».

«Mă învoiesc să mai stau încă o noapte cu dumneata», zise Rândunica, «dar nu-ți

PRINȚUL
FERICIT

pot scoate și celălalt ochiu. Te-ași lăsa orb de tot».

«Rândunică, Rândunică, drăguță Rândunică», zise Prințul, «fă așa cum îți poruncesc».

Și Rândunica scoase și celălalt ochiu al Prințului și se repezi cu el spre cetate. Trecu ca un fulger pe lângă fetița cu chibrituri și-i strecură nestimata în palmă. «Ce frumoasă bucată de sticlă», strigă fetița, și alergă acasă râzând.

Rândunica se întoarse la Prinț. «Acum ești orb», zise ea, «n'o să mai plec de lângă dumneata».

«Nu, dragă Rândunică», zise sărmanul Prinț, «tu trebuie să te duci în Egipt».

«Nu vreau să mai plec de lângă dumneata», zise Rândunica și se culcă la picioarele Prințului.

PRINȚUL
FERICIT

A doua zi stătù pe umărul Prințului și-i istorisì tot felul de povești despre ce văzuse ea în țări străine. Despre ibișii roșii, cari stau în șiruri lungi pe malurile Nilului și prind pești de aur în ciocurile lor; despre Sfinxul bătrân ca lumea, care trăiește în pustiu și știe toate, despre negustorii cari merg încet pe lângă cămilele lor și țin mătănii de chihlimbar în mână, despre Regele munților Lunii, care e negru ca abanosul și se închină la un cristal mare; despre șarpele cel mare, care doarme într'un palmier și are douăzeci de preoți ca să-l hrănească cu prăjituri făcute cu miere, și despre piticii cari plutesc în niște frunze late pe un loc întins și se războiesc într'una cu fluturii».

«Dragă Rândunică», zise Prințul, «sunt minunate lucrurile pe care mi-le poves-

PRINȚUL
FERICIT

tești tu, dar mai minunate ca orice, sunt suferințele oamenilor. Nu e nici o taină așa de mare ca mizeria. Sboară pe deasupra cetății mele, Rândunica dragă, și spune-mi ce vezi».

Și Rândunica sbură pe deasupra cetății celei mari și văzù pe bogați petrecând în casele lor frumoase, pe când cerșetorii steteau la poartă; sbură în ulicioare întunecoase și văzù fețele trase ale copiilor cari n'aveau ce mânca. Sub arcada unui pod, doi băiețași se culcaseră brațe în brațe ca să se încălzească. «Ce foame ne e», ziceau ei. «N'aveți voe să stați acolo», zbieră gardistul, și copiii o porniră prin ploaie.

Rândunica sbură înapoi și povestì Prințului ce văzuse.

«Sunt acoperit cu aur», zise Prințul, să-l scoți tot, frunzuliță cu frunzuliță și

să-l duci săracilor mei. Oamenii au credința că aurul poate să-i facă fericiți».

Și Rândunica culese tot aurul, frunzuliță cu frunzuliță, până când Prințul Fericit rămase posomorît și cenușiu. Frunzuliță cu frunzuliță, fu dusă săracilor și fețele copiilor se'nviorau.

«Avem pâine acum!» strigau ei și râdeau și jucau tot felul de jocuri în stradă.

Pe urmă veni zăpada și după zăpadă sosi înghețul. Străzile par'că erau de argint, așa străluceau și scânteiau; țurțuri lungi ca niște pumnale de cristal atârnavă la streșinile caselor, toată lumea se îmbracă în blănuri și băiețașii purtau căciulițe roșii și se dădeau pe ghiață.

Bietei Rândunici îi era din ce în ce mai frig, dar nu vrea să se despartă de Prinț, fiindcă-l iubiă prea mult. Ciuguliă și ea

PRINȚUL
FERICIT

fârimituri pe la ușa brutarului, când brutarul nu o vedeà și încercà să se'ncălzească dând din aripi. Dar la urma urmei simți că o să moară. Abià avù putere să mai sboare odată pe umărul Prințului. «Rămas bun, Prințule dragă», șopti ea, «lasă-mă să-ți sărut mâna».

«Imi pare bine că în sfârșit pleci în Egipt, Rândunică dragă», zise Prințul, «ai stat prea mult aici, dar sărută-mă pe gură, fiindcă te iubesc».

«Nu plec în Egipt», zise Rândunica. «Mă duc în Palatele morței. Moartea e sora Somnului, nu-i așa?» și sărută gura Prințului și căzù moartă la picioarele lui».

Deodată se auzi înăuntrul statuei o troznitură curioasă, ca și cum ceva s'ar fi spart. Și în adevăr, inima cea de plumb pleznise drept în două. Erà și un ger ne mai pomenit.

PRINȚUL
FERICIT

A doua zi dis de dimineată Primarul se plimbă prin piața publică însoțit de Consilierii orașului. Când trecură prin dreptul coloanei, se uită în sus, la statuie. «Vai de mine! In ce hal a ajuns Prințul Fericit», zise el.

«Vai, în ce hal a ajuns!» strigară Consilierii, cari întotdeauna erau de părerea Primarului, și se suiră să se uite la el.

«Rubinul dela sabie i-a căzut, ochii i-au dispărut și nu mai e aurit de loc», zise Primarul, «abiă dacă se mai deosebește de un cerșetor».

«Abiă dacă se mai deosebește», ziseră Consilierii. «Și pe onoarea mea, iacă și o pasăre moartă la picioarele lui», continuă Primarul. «Trebuie numai decât să emit o ordonanță prin care să interzicem

pasărilor să moară aici». Și secretarul luă imediat notă.

Așa încât dădură jos statua Prințului Fericit. «Din moment ce nu mai e frumoasă, nu mai e folositoare», spuse profesorul de Istoria Artelor la Universitate.

Topiră apoi statua într'un cuptor și Primarul convocă Comisia municipală ca să se decidă ce să se facă cu metalul. «Să facem altă statuă, zise el, «și anume statua mea».

«Ba a mea», zise fiecare dintre Consilieri, și se luară la ceartă. Când am auzit ultima oară vorbindu-se despre ei, tot se mai certau.

«Ce lucru straniu!» zise meșterul care supraveghea pe lucrători în turnătorie. «Inima asta de plumb nu vrea să se topească în cuptor. O să trebuie s'o asvârlim».

PRINȚUL
FERICIT

Și o asvârliră pe un morman de praf unde se află și rândunica moartă.

«Adu-mi cele două lucruri mai de preț din cetate», zise Dumnezeu unuia din Ingerii Săi; și Ingerul îi aduse inima cea de plumb și păsărica moartă. «Bine ai ales», zise Dumnezeu, «fiindcă în grădina Raiului astă păsărică va cânta în vecii vecilor, iar Prințul Fericit mă va proslăvi în Cetatea mea de aur».

PRINȚUL
FERICIT

PRIVIGHETOAREA ȘI
TRANDAFIRUL

Zicea c'o să danseze cu mine
dacă-i aduc trandafiri roșii»,
strigă tânărul student. «Ce
să mă fac? În toată grădina
mea nu e nici unul».

Din cuibul ei ascuns în salcâm, Privighetoarea îl auzi, se uită printre frunze și căzu pe gânduri.

«Nici unul măcar în toată grădina», strigă el iar, și ochii lui frumoși se umplură de lacrimi. «Ah! de ce atârnă uneori fericirea omului. La ce-mi folosește c'am citit tot ce au scris înțelepții lumii, că cunosc toate secretele filozofiei, dacă sunt nenorocit din pricina unui trandafir roșu?»

«Asta e un adevărat îndrăgostit», zise Privighetoarea. «Câte nopți n'am cântat eu despre el, fără să-l cunosc, câte nopți n'am povestit stelelor chinurile lui. Acum, în

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

sfârșit, îl văd. Părul lui e negru ca abanosul și buzele lui sunt roșii ca trandafirii, dar patima i-a făcut fața palidă ca fildeşul și întristarea și-a pus pecetia pe fruntea lui.

«Măine seară Prințul dă un bal», șopti tânărul, «și draga mea o să se ducă la singur. Dacă-i aduc un trandafir roșu, o să danseze cu mine până dimineața. Până dimineața o s'o ții în brațe, o s'o simt cum își reazimă capul de umărul meu, și o să-i ții mâna strânsă într'a mea.. Dar dacă nu, o să stau singur la o parte și o să mi-se rupă inima când oi vedeà că trece și nici nu se uită la mine».

«Asta e un adevărat îndrăgostit», zise Privighetoarea. «Toate suferințele despre care cânt eu, el le simte, și ceeace e bucurie pentru mine, pentru el e durere. Ce minunat lucru e dragostea! Mai prețioasă

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

decât smaraldul și mai scumpă decât opalul, ea nu se poate cumpără nici cu rubine, nici cu mărgăritare. Negustorii n'o pot vinde și nici n'o pot cântări în balanțe ca să capete aur în locul ei».

«Lăutarii o să stea sus, la balcon, și o să cânte din instrumentele lor cu coarde, și draga mea o să danseze în sunetul harpei și al vioarei. O să danseze așa de ușor că nici n'o să atingă pământul și toți curtenii îmbrăcați în haine scumpe o să se adune împrejurul ei. Dar la mine nici n'o să se uite, fiindcă n'am putut să-i aduc trandafirul pe care mi l'a cerut». Și trântindu-se jos în iarbă, își ascunse capul în mâini și începù să plângă.

«De ce plânge?» întrebă o Șopârlă mică, verde, care alunecă pe lângă el cu coada în sus.

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

«Da, zău, de ce plânge?» zise un Fluture care sbură după o rază de soare.

«De ce plânge?» șopti cu glas dulce o Margaretă către vecina ei.

«Plânge pentru un trandafir roșu», zise Privighetoarea.

«Pentru un trandafir roșu?» strigară ei. «Ce caraghioslâc!» și Șopârla, care eră cam cinică din fire, râse din toată inima.

Numai Privighetoarea înțelegea mârșirea studentului. Ea stă tăcută în salcâm și se gândi la misterul Iubirei.

Deodată își desfăcù aripile ca pentru sbor, și se avântă în aer. Trecu ca o umbră peste alee și plutì pe deasupra grădinii.

În mijlocul pajiștii se înălță un Trandafir frumos; cum îl văzù, sbură la el și se lăsă pe o rămurică.

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

«Dă-mi un trandafir roșu», zise ea, «și o să-ți cânt cel mai frumos cântec din câte știu».

Dar Trandafirul dădù din cap.

«Florile mele sunt albe», răspunse el; «albe ca spuma valurilor mării și mai albe decât zăpada după munții cei înalți. Du-te însă la frate-meu, care crește împrejurul ceasornicului celui vechiu de grădină și poate că el o să-ți dea ceeace cauți».

Și Privighetoarea sbură la Trandafirul care creștea împrejurul ceasornicului celui vechiu de grădină.

«Dă-mi un trandafir roșu», zise ea, «și o să-ți cânt cel mai frumos cântec din câte știu».

Dar Trandafirul dădù din cap.

«Florile mele sunt galbene», răspunse el; «galbene ca părul Sirenelor care stau în

fundul mării pe tronuri de chihlibar și mai galbene ca florile de păpădie care înfloresc în livadă, înainte de a veni cossul cu coasa să le taie. Du-te însă la fratele meu, care crește sub fereastra studentului și poate că el o să-ți dea ceeace cauți».

Și Privighetoarea sbură la Trandafirul care crește sub fereastra studentului.

«Dă-mi un trandafir roșu», îi strigă ea, «și o să-ți cânt cântecul cel mai dulce din câte știu».

Dar Trandafirul dădă din cap.

«Florile mele sunt roșii», răspunse el; «roșii ca picioarele porumbiței și mai roșu decât evantaliile de mărgean care se leagă într'una în peșterile Oceanului. Dar iarna mi-a înghețat vinele și mi-a prăpădit bobocii, furtuna mi-a rupt crengile și vara asta n'o să înfloresc».

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

«Numai un singur Trandafir roșu îmi trebuie», strigă Privighetoarea, «nu e nici un mijloc ca să-l pot căpătă?»

«Ar fi unul», răspunse Trandafirul, «dar e așa de îngrozitor, încât nu-mi vine să spun».

«Spune-mi-l», zise Privighetoarea. «Nu mi-e frică».

«Dacă vrei un trandafir roșu», răspunse pomișorul, «trebuie să-l faci din cântec la lumina lunii, și să-l colorezi chiar cu sânge din inima ta. Trebuie să-mi cânți cu pieptul rezimat de un ghimpe. Să-mi cânți toată noaptea, până când ghimpele îți va pătrunde în inimă și prin el sângele tău se va scurge în vinele mele și va fi al meu».

«Să plătesc cu moartea un trandafir roșu?» strigă Privighetoarea. «Cui nu-i e dragă viața, când e așa de bine să stai în

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

pădurea înverzită și să te uiți la soare cum se plimbă în carul lui de aur și la lună în carul ei de mărgăritare? Ce dulce e mirosul fânului cosit și ce mult îmi plac clopoțeli albaștri, cari se ascund colo în vale și mărgăritărelul care înflorește pe moviliță. Dragostea însă e și mai frumoasă decât viața și ce e inima unei păsărici pe lângă inima unui om?»

Și-și întinse aripile ca pentru sbor și se avântă în aer. Trecu ca o umbră pe deasupra grădinii și alunecă peste alee.

Tânărul stă tot culcat în iarbă, cum îl lăsase, și lacrămile nu se uscaseră încă în ochii lui frumoși.

«Fii fericit», îi strigă Privighetoarea; «o să-ți aduc un trandafir roșu. Am să-l fac din cântec la lumina lunii și am să-l colorez cu sânge din inima mea. Tot ce-ți cer

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

în schimb e să fii credincios dragostei tale, fiindcă oricât de înțeleaptă ar fi Filozofia, Dragostea e și mai înțeleaptă și oricât de atot-puternică e puterea, Dragostea e și mai atotputernică. Aripile ei sunt de foc și corpul ei e de flacări. Buzele ei sunt dulci ca mierea și răsuflarea ei miroase a tămâie».

Studentul își ridică capul din iarbă și ascultă, dar nu înțelese ce-i spuneă Privighetoarea, fiindcă el nu știa să priceapă de cât ce scria în cărți.

Dar Salcâmul pricepù și se'ntristă, fiindcă-i eră foarte dragă Privighetoarea care-și făcuse cuibul între ramurile lui. «Mai cântă-mi un cântec», șopti el, «o să mă simt foarte singur când nu te-oi mai aveà».

Și Privighetoarea cântă Salcâmului, iar glasul ei seamănă cu apa care iese gâlgâind dintr'un ulcior de argint.

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

Când isprăvi de cântat, Studentul se ridică în picioare, și scoase din buzunar un carnet și un creion.

«Are formă», își zise el pornind-o pe alee, «asta nu i-se poate tăgădui; dar are sentiment? Mi-e teamă că nu. De altfel, seamănă cu cei mai mulți artiști, e numai stil, fără cea mai mică sinceritate. N'ar fi în stare să se sacrifice pentru ceva, gândul ei e numai la muzică, și muzica, ca toate artele, e egoistă. Totuș, trebuie să admitem că are câteva note superbe în glas. Ce păcat că nu spun nimic și că nu aduc niciun folos real!», și intrând în odaie se trânti pe pat și începù să se gândească la draga lui, iar după puțin timp, adormi.

Când însă răsări luna pe cer, Privighetoarea se duse la Trandafir și-și rezimă pieptul de ghimpe. Cântă toată noaptea

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

cu pieptul pe ghimpe și luna cea rece de cristal își plecă capul și ascultă. Cântă toată noaptea și ghimpele intră tot mai adânc și sângele i-se scurgea picătură cu picătură.

Cântă mai întâi despre dragostea care se deșteaptă în inima unui băiat și a unei fete. Și pe cea mai înaltă rămurică a Trandafirului înflori o floare minunată.

Cu fiecare cântec pe care-l cântă, o nouă petală se adăugă la celelalte. La început eră cețoasă ca aburii ce plutesc pe deasupra râului, cețoasă ca picioarele dimineții și argintie ca aripele zorilor. Ca umbra unui trandafir într'o oglindă de argint, așa eră la început Trandafirul care înflori pe cea mai înaltă rămurică a pomișorului.

Dar Pomișorul strigă Privighetorii să-și apese mai tare pieptul pe ghimpe. «Apasă

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

mai tare, Privighetoare mică, dacă nu vrei să ne apuce dimineța cu trandafirul neisprăvit».

Și Privighetoarea își apăsă mai tare pieptul pe ghimpe și cântecul ei se făcù tot mai înfocat, fiindcă cântă acum despre dragostea care se deșteaptă în sufletul unui bărbat și al unei fecioare.

Și o roșeață plăpândă se ivi pe foile florii, ca roșeața care se urcă în obrazul mirelui când sărută buzele miresii sale. Dar ghimpele tot nu pătrunsese în inima Privighetorii și de aceea inima florii rămânea tot albă, fiindcă numai sângele din inima unei Privighetori poate rumeni inima unui trandafir.

Și Pomișorul strigă Privighetorii să-și apese mai tare inima pe ghimpe. «Apasă mai tare, Privighetoare mică, strigă Pomi-

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

șorul, «dacă nu vrei să ne apuce dimineța cu trandafirul neisprăvit».

Și Privighetoarea își apăsă pieptul pe ghimpe și deodată o durere sălbatecă o străpunse, fiindcă ghimpele îi pătrunsese drept în inimă. Și cu cât durerea era mai crudă, cu atât mai sălbatec se făcea cântecul ei, fiindcă cântă despre Dragostea care se înfrățește cu Moartea, despre Dragostea care nu pierde nici în mormânt.

Și Trandafirul cel minunat se făcu roșu ca o floare a cerului de sud. Roșie era cingătoarea de petale și roșie era inima lui.

Dar cântecul Privighetorii se făcea tot mai slab, și aripioarele ei începură să bată și o ceață i-se puse dinaintea ochilor. Tot mai slab se făcu cântecul ei și deodată simți că se înneacă. Melodia mai izbucni odată ca un țipăt, pentru ultima oară. Luna

cea albă îl auzi și uitând că zorile se apropiau, rămase pe cer. Trandafirul cel roșu îl auzi și tremurând de extaz își desfăcù petalele în aerul rece al dimineții. Ecoul îl duse până în peșterile lui cele mai adânci și deșteptă cu el pe păstori din visurile lor, iar cântecul plutì mai departe, printre trestiiile râului care îi duse solia până la mare.

«Ia uită-te! ia uită-te!» strigă Pomișorul, «Trandafirul e gata!» Dar Privighetoarea nu-i mai răspunse; căzuse moartă jos, în iarba cea înaltă, cu ghimpele înfipt în inimă.

La amiază Studentul deschise fereastra și se uită afară. «Ce noroc pe mine!» strigă el. «Tocmai acum înflorì un trandafir roșu! n'am mai văzut de când sunt așa frumusețe! Trebuie să aibă un nume lung lati-

nesc», și plecându-se pe fereastră, culese trandafirul.

Pe urmă își puse pălăria în cap și alergă cu trandafirul în mână, acasă la profesor.

Fata profesorului stă în pragul ușii, înșirând mătase albastră pe un mosorel, iar cățelușul ei se odihniă la picioare-i.

«Mi-ai spus c'o să dansezi cu mine dacă îți dau un trandafir roșu», strigă tânărul. «Uite, îți aduc pe cel mai roșu din câți există. Să-l porți diseară lângă inimă și când vom dansa împreună, o să-ți spuie cât te iubesc».

Dar fata se încruntă.

«Mi-e teamă că n'o să se potrivească cu rochia mea», răspunse ea; «și afară de asta, mi-a trimis nepotul niște bijuterii adevărate și... de, cine nu știe că bijuteriile sunt mai scumpe decât florile».

«Pe cuvântul meu de onoare, că nu te-aş fi crezut aşa de nerecunoscătoare», zise Studentul supărat, şi aruncă trandafirul în stradă lângă canal, unde fû strivit îndată de roata unei căruţe care trecea.

«Nerecunoscătoare?» strigă fata. «Dă-mi voie să-ţi spun că eşti grosolan. Şi cine eşti dumneata, la urma urmei? Un simplu student. N'o să fii în stare toată viaţa să porţi catarama de argint la pantofi, ca nepotul, asta e», şi sculându-se de pe scaun, intră în casă.

«Ce nerozie şi dragostea asta», îşi zise Studentul, depărtându-se. «Ce deosebire între ea şi Logică. Nu numai că nu-ţi probează nimic, dar totdeauna îţi vorbeşte despre lucruri care nu se întâmplă şi te face să crezi lucruri care nu sunt adevărate. E nepractică de tot, şi fiindcă în ziua de azi

totul e să fii practic, o să mă întorc mai bine la filozofie, să studiez metafizica».

Și întorcându-se acasă, scoase din dulap o carte mare, plină de praf și începù să citească.

PRIVIGHETOAREA
ȘI TRANDAFIRUL

URIAȘUL CEL EGOIST

n fiecare după masă, când ieșeau dela școală, copiii aveau obiceiul să intre în grădina Uriășului, ca să se joace. Grădina asta era mare și frumoasă, plină de iarbă moale și verde. Ici-colo, deasupra ierbii, se ridicau flori galbene ca niște stele și doisprezece piersici înfloreau acolo primăvara, acoperindu-se cu plăpânde flori roze, iar toamna se rupeau de greutatea poamelor. În pomi, păsărelele cântau așa de dulce, încât copiii se opreau din joc ca să le asculte. «Ce bine e aici!» strigau ei care mai de care.

Dar într-o zi Uriășul se întoarse acasă. El fusese în vizită la prietenul lui Căpcă-unul, și stătuse acolo șapte ani, după care, sfârșind tot ce avusese să-i spuie, fiindcă nu prea era bun de gură, se hotărîse să se

URIAȘUL
CEL EGOIST

întoarce la castelul lui. Când ajunsese acasă, văzu pe copii jucându-se în grădină.

«Ce căutați aici?» strigă el cu un glas înfricoșător și copiii o luară la fugă. «Grădina mea nu e grădina tuturor», zise el, «și nu dau voie să se joace nimeni în ea, afară de mine». Și ridică un zid înalt de jur-împrejur, iar pe zid puse o tăbliță:

INTRAREA OPRITĂ

A, eră un Uriăș foarte egoist.

Bieții copii nu mai aveau acum unde să se joace. Incercară ei să se joace în drum, dar drumul eră plin de praf și de pietre și nu le plăcea. Când își sfârșeau lecțiile, umblau împrejurul grădinii, pe lângă zid, istorisindu-și unul altuia minunile dinăuntru. «Ce bine eră acolo!» ziceau ei care mai de care.

URIAȘUL
CEL EGOIST

În curând veni primăvara și tot câmpul se umplu de flori și de păsărele. Numai în grădina Uriășului egoist era tot iarnă. Păsărilor nu le mai venia să cânte de când nu mai erau copiii, și pomii uitară să'nflorească. Odată, o floare frumoasă își scoase capul din iarbă, dar când văzu tăblița cu «Intrarea oprită», se întristă atât de tare, încât se furișă încet, la loc, în pământ, și adormi mai departe. Numai zăpada și gerul se veseleau. «Primăvara ne-a uitat», strigau ele. «O să stăm aici tot anul». Și pof-tiră pe Crivăț să vie și el. Crivățul veni îmbrăcat în cojoace. Urlă toată ziua prin grădină și da jos toate hornurile în drumul lui. «Aici îmi place», zise el, «trebuie să poftim și pe Grindină să ne facă o vizită». Și Grindina sosi și ea. În fiecare zi răpăia câte trei ceasuri pe coperișul ca-

URIAȘUL
CEL EGOIST

stelului, până sparse mai toate olanele și pe urmă o luă la goană de jur-împrejurul grădinii, cât o țineau picioarele.

Eră îmbrăcată într'o haină cenușie și răsuflarea ei eră de ghiață.

«Nu pricep de ce nu mai vine Primăvara», zicea Uriașul cel egoist, uitându-se pe fereastră în grădina lui înzăpezită. «Ar fi timpul să se mai schimbe vremea».

Dar Primăvara nu mai veni și nici Vara. Toamna dăruî fructe de aur tuturor grădinilor, numai grădinei Uriașului nu-i dăruî nimic. «E prea egoist», zicea ea. Așa încât acolo eră tot Iarnă, și Crivățul și Grindina, Gerul și Zăpada dănțuiau printre pomi.

Intr'o dimineată, Uriașul stă deștept în pat, când auzi un cântec frumos. I-se părû așa de dulce, încât își închipui că muzi-

canții Regelui treceau pela poarta lui. Când colo, ce eră? O biată mierlă cântă într'un pom, lângă fereastră; dar el de atâta timp nu mai auzise glas de pasări în grădina lui, încât i-se părù că ascultă muzica cea mai măiastră și deodată Grindina se opri din răpăiala ei și Crivățul tăcù și o mireasmă dulce veni prin fereastra deschisă.

«Ah, bine c'a mai venit Primăvara», strigă Uriășul; sări din pat și alergă la fereastră.

Și ce credeți că văzù?

O privesc minunată. Printr'o spărtură din zid, copiii se strecuraseră în grădină și se suiseră în toți pomii. În fiecare pom eră un copil. Și pomilor le părea așa de bine, încât se acoperiseră de flori și-și legău ușor ramurile deasupra capetelor lor. Pasările sburau încoace și încolo și ciri-

URIAȘUL
CEL EGOIST

peau care mai de care, iar florile se uitau printre iarba verde și râdeau. Eră o priveriște fermecătoare. Numai într'un colț al grădinii eră tot iarnă. Eră colțul cel mai îndepărtat și în el stă un băiețaș mititel, așa de mititel încât nu putea ajunge până la ramurile pomului și se învârtia împrejurul lui, plângând amar. Bietul pom eră tot acoperit cu zăpadă și chiciură, iar Crivățul îl scutură, urlând înviersunat. «Sue-te băiete!» se ruga Pomul, și-și îndoiă crengile cât putea, dar băiețașul eră prea mic și nu ajungea.

Inima Uriășului se înmuiă când îl văzu. «Ce egoist am fost!» strigă el; «acum știu de ce nu mai veniă Primăvara în grădina mea. Am să urc pe băiețaș tocmai în vârful pomului și pe urmă am să dărâm zidul și grădina mea o să fie de acum încolo

URIAȘUL
CEL EGOIST

locul de joacă al tuturor copiilor». Și-i părea foarte rău de ce făcuse.

Se dădă dar jos pe scări, încetinel, deschise ușor ușa de-afară și ieși în grădină. Dar când îl văzură copiii, se speriară așa de rău, încât o luară la fugă și Iarna se întoarse iar în grădină. Numai băiețașul cel mic nu fugi, fiindcă ochii lui erau plini de lacrimi și nu-l văzuse venind. Uriașul se apropie încetișor de el, îl luă în brațe cu băgare de seamă și-l sui tocmai în vârful pomului. Și deodată pomul înflori, pasărilor începură să cânte în el și băiețașul își întinse brațele, luă pe Uriaș de gât și-l sărută. Iar ceilalți copii, văzând că Uriașul nu mai era rău, năvăliră îndărăt în grădină și cu ei se întoarse și Primăvara.

«A voastră să fie grădina de-acum încolo», zise Uriașul, și luă un topor mare cu

URIAȘUL
CEL EGOIST

care dădù jos tot zidul. Iar lumea, care se duceà spre târg pela amiază, găsi pe Uriaș jucându-se cu copiii, în cea mai frumoasă grădină care s'a văzut vreodată.

Se jucară toată ziua și seara veniră la Uriaș ca să-i zică noapte bună.

«Unde e tovarășul vostru cel mititel?» zise el, «băiețașul pe care l'am suit în pom?» Il iubiă mai mult decât pe ceilalți, fiindcă-l sărutase.

«Nu știm», răspunseră copiii. «A plecat».

«Să-i spuneți negreșit să vie mâine», zise Uriașul. Dar copiii răspunseră că nu știu unde șade și că nu-l mai văzuseră nicio dată mai înainte. Și Uriașul se întristă foarte rău.

În fiecare după masă, când ieșeau dela școală, copiii veneau și se jucau cu Uriașul. Dar băiețașul care-i eră lui cel mai drag,

U R I A Ș U L
C E L E G O I S T

nu mai veni. Uriașul era bun cu toți copiii, dar adeseori îi era dor de prietenul lui mititel și-l pomenia într'una. «Cum aș vrea să-l mai văz», zicea el adesea.

Trecură apoi ani mulți și Uriașul îmbătrâni și-i slăbiră puterile. Nu mai era în stare să se joace cu copiii, stă deoparte, într'un jeț uriaș, se uită la ei și-și admiră grădina. «Multe flori frumoase am eu aici», zicea el, «dar tot copiii sunt florile cele mai dragute».

Intr'o dimineață de iarnă, se îmbracă lângă fereastră și se uită afară. Acum nu-i mai era urâtă Iarna, fiindcă știa că în timpul ei, Primăvara doarme și florile se odihnesc. Deodată se frecă la ochi uimit și se uită și iar se uită. Ce priveliște neașteptată!

În colțul cel mai îndepărtat al grădinii era un pom acoperit cu totul de flori albe.

URIAȘUL
CEL EGOIST

Ramurile lui erau de aur și poame de argint atârnav din ele și sub el stătea băiețușul care-i fusese așa de drag.

Plin de bucurie, Uriașul o luă la fugă pe scări, ieși în grădină și într-o clipă fu lângă copil. Dar când se apropiă de el, fața i-se înroși de furie și strigă: «Cine a îndrăznit să se atingă de tine?», fiindcă în palmele copilului și pe piciorușele lui văzuse urmele însângerate a două piroane.

«Cine a îndrăznit să se atingă de tine?» strigă Uriașul. «Spune-mi, ca să mă duc să-mi iau sabia a mare și să-l omor».

«Nu e nevoie», răspunse copilul, «fiindcă astea sunt rănilor dragostei».

«Dar cine ești tu?» zise Uriașul și o teamă stranie îl cuprinse și îl făcu să îngenunche dinaintea copilului.

URIAȘUL
CEL EGOIST

Dar copilul îi zâmbi și-i zise: «Ți-aduci aminte că m'ai lăsat odată să mă joc în grădina dumitale; astăzi am venit să te iau cu mine în grădina mea, care se numește Raiul».

Și când copiii năvăliră în grădină, în după masa aceea, găsiră pe Uriaș mort, sub pomul înflorit.

URIAȘUL
CEL EGOIST

UN PRIETEN DEVOTAT

Într-o dimineată bătrânul Șoa-
rece de apă își scoase capul
afară din gaură.

El aveà doi ochi, ca două
mărgelușe sclipitoare, mustăți țepoase și
sure, iar coada lui erà ca o bucată lungă
de gumă neagră. Bobocii de rață, cum
înnotau pe baltă, par'că erau o gră-
măjoară de canari, iar mama lor, albă
de tot, numai cu labele roșii, se străduià
să-i învețe cum să se deà cu capul la
fund.

«Să știți că n'o să fiți primiți în lumea
bună, dacă n'o să vă puteți dà cu capul la
fund», le spunea ea într'una, și din când
în când le arătà cum trebuie să facă. Dar
bobocii nici nu se sinchiseau de spusele ei.
Erau așa de mici încât nu înțelegeau la ce
folosește să fii în lumea bună.

UN PRIETEN
DEVOTAT

«Ce copii neascultători!» exclamă bătrânul Șoarece de apă. «Zău dacă n'ar merită să se înnece!»

«I'auzi?» răspunse Rața, «par'că n'am fi trecut fiecare pe-acolo? Părinții, domnule, trebuie să aibă multă răbdare cu copiii lor».

«A! nu știu zău, ce-or fi simțind părinții. Eu unul, nu sunt familist. N'am fost înșurat și n'am de gând să mă'nsor tocmai de aci încolo. Dragostea o fi ea bună în felul ei, dar prietenia e ceva incomparabil. Nu cunosc nimic mai nobil și mai rar pe lume decât o prietenie devotată».

«Și care ar fi, mă rog, idea Dumneavoastră despre datoriile unui prieten devotat», întrebă un Mierloi, care stătea pe o salcie alături și auzise conversația.

UN PRIETEN
DEVOTAT

«Ce întrebare neroadă!» strigă Șoarecele.
«Aș pretinde unui prieten devotat să-mi fie devotat, și atâta tot».

«Și Dumneata ce-ai face pentru el?» zise păsărica legănându-se pe o rămurică de argint și dând din aripioare.

«Nu te înțeleg», răspunse Șoarecele.

«Am să vă spun o poveste asupra acestui subiect», zise Mierloiul.

«De mine e vorba?» întrebă Șoarecele de apă. «Dacă e așa, am s'o ascult, fiindcă îmi plac grozav ficțiunile».

«E aplicabilă la Dumneata», răspunse Mierloiul și sburând pe mal povestii întâmplarea prietenului devotat:

«Eră odată ca niciodată», zise Mierloiul, «un băietan foarte cumsecade, anume Hans».

«Eră distins?» întrebă Șoarecele de apă.

UN PRIETEN
DEVOTAT

«Nu», răspunse Mierloiul, «nu cred să fi fost distins, aveà însă o inimă foarte bună și o față caraghioasă, rotundă și plină de haz. El trăia singur, singurel, într'o colibă mică și toată ziua lucra în grădinița lui. În toată împrejurimea nu se mai găsea o astfel de grădiniță. Acolo creșteau Garofițe și Mixandre, Traista Ciobanului și Zorèle; acolo se găseau Trandafiri de Damasc și Trandafiri galbeni, Șofran liliachiu și Șofran de aur, Micșunele vinete și Micșunele albe; Crăițe și Tufănele, Maghiran, Busuioc, Izmă, Nalbă, Narcize și Stânjinei înfloreau acolo pe rând, fiecare la timpul ei, o floare luând locul alteia, așa încât totdeauna era la el ceva frumos de văzut și miresme plăcute de mirosit.

Micul Hans aveà o mulțime de prieteni, dar cel mai devotat dintre toți era Hugo,

UN PRIETEN
DEVOTAT

Morarul cel gros. Și așa de devotat îi era lui Hans cel mic, bogatul morar, încât n'ar fi trecut niciodată pe lângă grădinița lui, fără să se aplece peste zid și să culeagă vreun călțunaș involt, sau vreun pumn de garofițe, sau fără să-și umple buzunarele cu prune și cireși, dacă era în timpul fructelor.

«Prietenii adevărați trebuie să pună toate la mijloc», obișnuia el să spună și Hans cel mic dădea din cap, râdea și se simția foarte mândru că are un prieten cu idei așa de nobile.

Uneori, ce-i drept, vecinilor li-se părea cam ciudat, că bogatul morar nu dădea niciodată, nimic în schimb, lui Hans cel mic, deși el avea sute de saci cu făină puși la păstrare în moara lui și șase vaci cu lapte, și o turmă mare de oi mițoase; dar Hans

UN PRIETEN
DEVOTAT

nu-și bătea capul cu astfel de lucruri, și nimic nu-i făcea o plăcere mai mare, decât să stea să asculte la toate vorbele minunate pe care morarul avea obiceiul să le spună asupra dezinteresării adevăratei prietenii.

Și așa, Hans cel mic lucra înainte în grădinița lui. În timpul Primăverii, Verei și Toamnei el era foarte fericit, dar când venia Iarna și nu mai avea nici flori, nici fructe să ducă la târg, el răbdă de foame și de frig și adesea era silit să se culce fără să fi mâncat nimic altceva, decât câteva felii de pere uscate sau două-trei nuci tari și se simțea foarte singur, fiindcă morarul nu venia atunci de loc să-l vadă.

«Nu e nevoie să mă duc pe la el cât ține zăpada», obișnuia morarul să spuie soției sale, «când omul e necăjit, simte nevoie să fie singur, nu să-l plictisească mosafi-

UN PRIETEN
DEVOTAT

rii. Cel puțin asta e idea mea despre prietenie, și nu cred să mă'nșel. Mai bine să aștept până la primăvară și atunci să-i faco vizită; o să-mi poată da un coș întreg de brândușe și asta o să-l facă să se simtă foarte fericit».

«Ești plin de grijă pentru alții», răspunse soția lui, stând într'un jeț confortabil lângă un foc mare de lemne de brad; «plin de grijă, zău așa. E o adevărată desfătare să te asculte cineva vorbind despre prietenie. Sunt sigură că nici Preotul n'ar putea spune așa lucruri frumoase, deși stă într'o casă cu trei etajuri și poartă un inel de aur la degetul cel mic».

«Dar n'am putea să-l aducem pe micul Hans aici?» zise băiatul cel mai mic al Morarului. «Dacă săracul Hans e supărat, eu o să-i dau jumătate din ciorba mea și o să-i arăt iepurii mei cei albi».

«Ce băiat nerod!» strigă Morarul. «De geaba te mai trimitem la școală, că nu se prinde nimic de tine. Crezi tu că dacă Hans ar veni aici și ar vedeà focul nostru cel mare și prânzul nostru cel bun și butoiul nostru cu vin roșu, nu ne-ar invidia? Și tu nu știi că invidia e lucrul cel mai urât care poate strică inima cea mai curată? Ei bine, eu nu dau voie ca în inima lui Hans să pătrundă sentimente urâte. Sunt prietenul lui cel mai bun și trebuie să veghez zi și noapte ca să nu cadă în ispită. Ei, și unde mai pui, că dacă Hans ar veni pe aici, s'ar putea foarte bine să mă roage să-i dau ceva făină pe datorie, și asta, vezi, n'aș putea s'o fac. Frate, frate, dar brânza e pe bani, asta o știi și copiii».

«Ce frumos vorbești!» zise nevasta Morarului, turnându-și un pahar mare de bere

UN PRIETEN
DEVOTAT

caldă; «mai că-mi vine s'adorm, ca la biserică».

«Multă lume muncește bine», răspunse Morarul, «dar foarte puțină vorbește bine, ceeace vrea să zică, că a vorbi e lucrul cel mai greu din amândouă și cel mai extra-fain», și se uită aspru peste masă la băiețașul lui cel mic, care se simți așa de rușinat, încât își lăsă capul în jos, se făcù roșu ca racul și începù să plângă în ceașca cu ceai. Ei, dar eră așa de mic, încât vă rog să-l scuzați.

«Aici se sfârșește povestea?» întrebă Șoarecele de apă.

«Da de unde», răspunse Mierloiul; «asta e abia începutul».

«Atunci ai rămas îndărăt cu politica», zise Șoarecele de apă.

«Orice povestitor, care se respectă în ziua de azi, începe cu sfârșitul, continuă

UN PRIETEN
DEVOTAT

cu începutul și sfârșește cu mijlocul. Așa cere metoda cea nouă; am auzit'o chiar ieri dela un critic, care se plimbă împrejurul bălții în tovărășia unui tânăr. A vorbit din belșug și sunt sigur că aveà dreptate, fiind că purtă ochelari negri și erà chel și de câte ori tânărul încercà să zică ceva, el răspundeà: «Pfui!» dar — te rog — continuă cu povestea dumitale. Imi place morarul la nebunie. Am și eu tot felul de sentimente frumoase, de aceea e o mare simpatie între noi doi».

«Ei bine», zise Mierloiul, sărind când pe un picior, când pe altul», cum trecù iarna și brândușele începură să-și desfacă la soare stelutele lor galbene, Morarul spuse nevastei sale că are de gând să se ducă pela Hans cel mic».

«Ce inimă bună ai!» strigă nevasta lui. «Totdeauna te gândești la alții. Dar vezi,

UN PRIETEN
DEVOTAT

nu uită să iei coșul cel mare pentru flori!»

Și Morarul legă aripile morii cu un lanț tare de fier și se scoborî în vale cu coșul pe mână.

«Bună dimineța, măi Hans», zise Morarul.

«Bună dimineța», zise Hans, rezimându-se în cazmă și rîzând cu gura până la urechi.

«Cum ai petrecut iarna?» zise Morarul.

«Ce bun ești că mă'ntrebi», strigă Hans, «zău așa, ce bun ești! Ca să-ți spun drept, am dus'o cam greu, dar acum a venit primăvara și sunt foarte fericit și tuturor florilor mele le merge bine».

«De câte ori nu vorbeam astă iarnă, de Dumneata, Hans», zise Morarul, «și am fi vrut să știm cum o mai duceai».

UN PRIETEN
DEVOTAT

«Asta e tare frumos din partea Dumneavoastră», zise Hans; și eu care credeam că m'ați uitat».

«Mă uimești Hans», zise Morarul, «prietenia nu se uită. Tocmai asta e partea ei frumoasă. Tare mi-e teamă însă, că Dumneata nu'nțelegi poezia vieții. Ei, dar ce drăguțe s'au făcut brândușile dumitale!»

«Da, sunt foarte drăguțe», zise Hans «și am mare noroc că s'au făcut atât de multe; o să le duc la târg și o să le vând fetei Pârcălabului și cu banii ce-i voi lua, o să-mi răscumpăr roaba».

«Să-ți răscumperi roaba? Nu cumva vrei să zici că ai vândut'o? Mare prostie ai făcut!»

«Am fost silit s'o fac», zise Hans, «astă-iarnă am dus'o greu, greu de tot; și adesea n'aveam nici un gologan ca să-mi cumpăr

UN PRIETEN
DEVOTAT

pâine. Mi-am vândut întâi nasturii de argint dela haina cea bună, pe urmă lanțul, pe urmă pipa cea mare și la urmă mi-am vândut și roaba. Dar lasă, o să le răscumpăr eu acum pe toate».

«Știi ce, Hans», zise Morarul, «o să-ți dăruiesc roaba mea. Nu e ea tocmai în bună stare, ce-i drept, o parte s'a și pierdut, iar spițele dela roată cam lasă de dorit, dar cu toate astea tot o să ți-o dăruiesc. Știu că asta e o mare generozitate din partea mea și că mulți m'ar face neghiob că mă despart de ea, dar eu nu sunt ca lumea cealaltă. Am credința că generozitatea este esența prieteniei, fără să mai vorbesc că pentru mine mi-am cumpărat o roabă nouă. Da, poți filiniștit, o să-ți dăruiesc roaba mea».

«Doamne, cât ești de generos», zise micul Hans, și fața lui rotundă și caraghioasă

UN PRIETEN
DEVOTAT

strălucia de plăcere. «O s'o dreg numai decât, am o scândură de lemn în casă».

«O scândură?» zise Morarul, «tocmai îmi trebuie așa ceva pentru acoperișul hambarului meu. S'a făcut o gaură cât toate zilele în el, și tot grâul o să se mucegăiască dacă n'o astup. Ce noroc că vorbiși de ea! E ciudat cum o faptă bună aduce după ea pe alta. Eu ți-am dăruit roaba mea și d-ta acuma o să-mi dai scândura dumitale. E drept că roaba mea e mai scumpă decât scândura dumitale, dar prietenia adevărată nu se uită la astfel de fleacuri. Adu-mi-o, te rog, numai decât, și o să mă pun pe lucru chiar azi».

«Indată!» strigă Hans cel mic și, alergând în șopron, târî scândura afară.

«Cam mititică», zise Morarul uitându-se la ea. «Mi-e teamă că după ce-mi voiui dreg

eu acoperişul, n'o să mai rămâie cu ce să dregi şi dumneata roaba, dar, de, ce să-i faci, nu-i vina mea. Ei, şi acum, fiindcă ți-am dăruit roaba, sunt sigur că ți-ar face plăcere să-mi dai câteva flori în schimb. Uite coşul, umple-mi-l bine».

«Să-l umplu?» zise Hans cel mic, cam cu părere de rău, fiindcă coşul erà mare şi el ştia că dacă l'ar umple nu i-ar mai rămâne flori de dus la târg şi erà tare doritor să-şi ia înapoi nasturii lui de argint.

«După ce ți-am dăruit roaba mea, cred că nu e cine ştie ce să-mi dai câteva flori», răspunse morarul. «Poate mă'nşel, dar eu credeam că prietenia, adevărata prietenie, e lipsită de orice fel de egoism».

«Dragul meu prieten, scumpul meu prieten», strigă Hans cel mic. «Poți să iei toate florile din grădina mea. Mai mult țin la opi-

UN PRIETEN
DEVOTAT

nia dumitale, decât la nasturii mei de argint», și alergă de smulse toate brândușile cele drăguțe și umplu cu ele coșul morarului».

«La revedere, dragă Hans», zise Morarul, suind la deal cu scândura pe umăr și cu coșul cel mare pe mână.

«La revedere», zise Hans cel mic și începù să sape cu însuflețire. Erà tare bucuros de roabă.

A doua zi tocmai legà niște iasomie pe lângă poartă, când auzi glasul Morarului chemându-l din drum.

Sări după scară și alergă prin grădină de se uită peste zid.

Morarul erà acolo cu un sac mare de făină în spate.

«Hans dragă», zise Morarul, «n'ai vrea tu să duci sacul ăsta de făină la târg, în locul meu?»

UN PRIETEN
DEVOTAT

«Oh ce rău îmi pare», zise Hans, «tocmai azi nu-mi văd capul de treabă. Am de legat toate iasomiile, de udat toate florile și de netezit toată iarba».

«Bine, bine», zise Morarul, «dar nu ți-se pare că din moment ce am de gând să-ți dăruiesc roaba mea, ar fi o neprietenie din partea dumitale să mă refuzi?»

«Oh, nu vorbi așa», strigă Hans cel mic, «n'aș vrea să fiu neprietenos pentru nimic în lume», și alergă în casă de-și luă pălăria, apoi o porni la drum cu sacul cel mare la spinare.

Eră o zi foarte călduroasă, drumul eră plin de praf și înainte de a fi ajuns la a șasea piatră kilometrică, Hans eră așa de ostenit, încât trebui să se oprească să se odihnească. Totuș, merse înainte voinicește și la urma urmei ajunse la târg. După

ce așteptă acolo câțva timp, vându sacul de făină pe un preț ridicat și o porni numai decât înapoi, fiindu-i teamă să nu întâlnească vreun hoț pe drum, dacă o stă până mai pe seară.

«A fost o zi grea», își zicea micul Hans suindu-se în pat, «dar îmi pare bine că n'am refuzat pe Morar, mai întâi fiindcă e prietenul meu cel mai bun și al doilea fiindcă are de gând să-mi dăruiască roaba lui».

A doua zi, dis de dimineață Morarul veni să-și ia banii după sacul de făină, dar Hans cel mic eră așa de obosit, încât nu se sculase încă.

«Pre legea mea», zise Morarul. «Mare leneș mi-ai fost! Ba nu zău, cred că ai putea să muncești mai din greu, din moment ce am de gând să-ți dăruiesc roaba

mea. Lenea e un păcat mare și mie nu-mi place ca prietenii mei să fie trândavi. Cred că nu te superi că-ți vorbesc așa, pe față. Nici nu mi-ar trece prin gând să fac una ca asta, dacă nu ți-aș fi prieten. Căci care este folosul prieteniei, dacă nu poți spune omului verde în față, ceea ce gândești? E ușor să înșiri lucruri frumoase, ca să lingusești și să încânți pe altul, dar prietenul adevărat nu spune decât lucruri neplăcute, fiindcă el îți cunoaște intențiile bune».

«Vai ce rău îmi pare!» zise Hans cel mic frecându-se la ochi și scoțându-și tichia din cap, «eram așa de ostenit, încât m'am gândit să mai stau nițel în pat ca să ascult cântecul păsărelelor. Mă crezi dumneata, că muncesc mai bine după ce am ascultat cum cântă păsărelele?» «Da? Se nimerește bine», zise Morarul bătând pe

UN PRIETEN
DEVOTAT

micul Hans pe spate, «fiindcă tocmai aş vrea să vii, cum te-i îmbracă, la mine, la moară, ca să dregi acoperişul hambarului în locul meu».

Bietul Hans erà foarte nerăbdător să se ducă să lucreze în grădiniţa lui, fiindcă florile-i erau de două zile neudate, dar nu-i veni să refuze pe Morar, care-i erà atât de prieten.

«Crezi dumneata că ar fi o lipsă de prietenie, dacă ţi-aş spune că sunt foarte ocupat?» întrebă el cu un glas sfios.

«De, eu cred că nu ţi-am cerut mult, din moment ce am de gând să-ţi dăruiesc roaba mea, dar, bine înţeles, dacă mă refuzi, o să mă duc să-l fac singur».

«Vai de mine! Cu nici un preţ!» strigă Hans cel mic şi, sărind din pat, se îmbracă şi se duse la hambar.

UN PRIETEN
DEVOTAT

El lucră acolo toată ziua până la apusul soarelui și, la apus, veni Morarul să vadă cum înaintase lucrul.

«N'ai mai dres încă gaura, măi Hans?» îi strigă el cu glas vesel.

«E gata», zise micul Hans, dându-se jos după scară.

«Ah!» zise Morarul, «nu e nici o muncă mai plăcută decât aceea pe care o facem pentru alții».

«E un mare privilegiu să vă asculte cineva vorbind», zise micul Hans, așezându-se jos și ștergându-și fruntea de sudoare. «Dar mi-e teamă că n'o să ajung niciodată să am astfel de idei frumoase».

«O să-ți vie cu timpul!» zise Morarul, «trebuie însă până atunci să-ți dai mai multă osteneală. Deocamdată ai numai

practica prieteniei, odată și odată o să ai și teoria».

«Credeți?» zise Hans cel mic.

«Nu mairămâne îndoială», răspunse Morarul, «dar acum, fiindcă ai isprăvit treaba, ai face bine să te duci acasă să te odihnești, fiindcă mâine aş vrea să-mi duci oile la pășune».

Bietului Hans îi fu frică să mai zică ceva, și a doua zi dis de dimineață Morarul își aduse turma din urmă, în ogradă la el, iar Hans plecă cu ea la pășune. Pierdù toată ziua cu dusul și cu întorsul și când se văzù acasă, se simți așa de obosit, încât adormi pe scaun și nu se deșteptă decât a doua zi pe lumină.

«Ce bine o să petrec acum», zise el și se puse numai decât pe lucru în grădiniță.

UN PRIETEN
DEVOTAT

Dar într'un fel sau într'altul, Hans nu putea niciodată să-și vadă de flori, fiindcă prietenul lui, Morarul, totdeauna venea să-l trimeată la drumuri lungi, sau să-l ia să-i ajute la moară. Micul Hans era foarte abătut uneori, fiindcă-i era teamă ca florile să nu creadă că le-a uitat, dar se mângâia cu gândul că Morarul era prietenul lui cel mai bun, «și afară de asta», obișnuia el să-și spună, «are de gând să-mi dăruiască roaba lui, ceeace e o faptă de pură generozitate».

Și așa Hans cel mic lucra înainte pentru morar și Morarul îi spunea tot felul de lucruri frumoase despre prietenie, pe care Hans cel mic, care era elev foarte sârguitor, le însemnă într'un carnet și le citea seara.

Ei, iată că într'o seară, pe când Hans stă lângă foc, o lovitură tare se auzi în

UN PRIETEN
DEVOTAT

ușă. Eră o noapte îngrozitoare și vântul bătea și mugea cu atâta furie împrejurul casei, încât la 'nceput Hans crezù că nu e decât furtuna. Dar o a doua lovitură se auzi și pe urmă o a treia, mai puternică decât celelalte.

«Poate să fie vreun biet călător», își zise Hans cel mic, și alergă să deschidă.

Când colo, iată pe Morar cu un felinar într'o mână și cu un băț gros într'alta.

«Dragă Hans», strigă Morarul, «a dat peste mine o mare belea. Băiețușul meu a căzut după o scară și s'a lovit; tocmai mă duceam după doctor, dar stă așa de departe și vremea e așa de rea, încât îmi veni în gând că ar fi mult mai bine să te duci tu în locul meu. Știi prea bine că am de gând să-ți dăruiesc roaba mea, de aceea cred că ar fi frumos din partea ta să faci ceva pentru mine».

UN PRIETEN
DEVOTAT

«Cum să nu», strigă Hans cel mic. «Mi-ați făcut chiar cinste gândindu-vă la mine; o să plec îndată, dar v'aș rugă să-mi împrumutați felinarul, fiindcă noaptea e foarte întunecoasă și mi-e frică să nu caz în vreun șanț».

«Tii! Ce rău îmi pare că nu pot să ți-l dau», răspunse Morarul, «e tocmai felinarul meu cel nou și ar fi o pierdere prea mare dacă i s'ar întâmpla ceva».

«Lasă, lasă, nu-i nimic, mă pot duce și așa», strigă Hans cel mic; își trase pe mânici surtucul lui îmblănit, își îndesă în cap căciula cea roșie, își înfășură o basmă împrejurul gâtului și plecă.

Ce furtună îngrozitoare eră afară! Noaptea eră așa de întunecoasă, încât micul Hans abia mai putea să vadă și vântul bătea așa de tare, încât abia se mai putea

UN PRIETEN
DEVOTAT

ține în picioare. Cu toate astea el înaintă cu curaj și după trei ceasuri de mers, ajunse la casa Doctorului și bătù la ușă:

«Cine-i acolo?» strigă Doctorul, scoțându-și capul pe fereastră.

«Eu sunt, Hans cel mic».

«Și ce vrei?»

«Băiatul Morarului a căzut după o scară și s'a lovit, și Morarul vă roagă să veniți numai decât».

«Bine!» zise Doctorul, și porunci să-i puie șeaua pe cal, să-i aducă cizmele cele mari și felinarul, apoi se scoborî pe scară, încălecă și o porni spre casa Morarului, iar Hans cel mic o luă pe jos, după el.

Dar furtuna se 'ntetea din ce în ce, ploaia cădea cu găleata și Hans cel mic nu mai putea nici să vadă încotro merge, nici să se ție de cal. La urma urmei se pier-

UN PRIETEN
DEVOTAT

dù, și începù să rătăcească prin niște smârcuri, care erau foarte primejdioase, fiindcă erau pline de gropi adânci, și acolo bietul Hans cel mic se înneacă. Corpul lui fu găsit a doua zi de niște păzitori de capre, plutind pe deasupra unei mlaștini, de unde îl aduseră acasă.

Toată lumea se duse la înmormântarea lui, fiindcă erà foarte popular, iar Morarul fu cel mai îndoliat dintre toți.

«Fiindcă eram prietenul lui cel mai bun», zise Morarul, «e drept să mi-se deà locul de cinste», și mergeà în fruntea procesiunii într'o haină neagră și lungă, iar din când în când își ștergeà ochii cu o batistă mare.

«Moartea lui Hans cel mic e o mare pierdere pentru fiecare», ziceà Fierarul, după slujbă, când ședeau cu toții la masă în

UN PRIETEN
DEVOTAT

cârciumă, bând vin fiert cu mirodenii și mâncând prăjituri cu miere.

«In orice caz o mare pierdere pentru mine», răspunse Morarul; «închipuiește-ți că aproape îi dăruisem roaba mea și acum zău dacă știu ce să mai fac cu ea. Acasă îmi stă în drum și e într'o stare așa de proastă, încât n'aș lua nimic pe ea s'o vând. Altădată o să mă gândesc de două ori înainte de a dăruî ceva. Generozitatea rămâne totdeauna nerăsplătită».

«Ei și pe urmă?» zise Șoarecele de apă după o tăcere lungă.

«S'a isprăvit», zise Mierloiul.

«Dar ce s'a mai întâmplat cu Morarul?» întrebă Șoarecele de apă.

«A, nu știu zău», răspunse Mierloiul «și nici nu doresc să știu».

UN PRIETEN
DEVOTAT

«Cum se vede n'ai niciun fel de sentimente în D-ta», zise Șoarecele de apă.

«Mi-e teamă că n'ați priceput tocmai bine morala istoriei», observă Mierloiul.

«Ce?» țipă Șoarecele de apă.

«Morală».

«Nu cumva vrei să spui că povestea avea o morală?»

«Desigur că avea», răspunse Mierloiul.

«Ei, păi atunci», zise Șoarecele de apă foarte supărat, «găsesc că trebuiă să mi-o spui dinainte. Dacă făceai așa, fii sigur că nu te-aș fi ascultat, aș fi zis și eu: «Pfui!» ca criticul. Dar nici acum nu e timpul pierdut», și strigând: «Pfui!» cu un glas ascuțit, mătură praful cu coada lui și intră în gaură.

«Ei, cum ți-a plăcut Șoarecele de apă?» întrebă Rața, care veni înnotând către el

după câteva minute. «Are multe părți bune, dar eu, cu inima mea de mamă, nu pot să văd un holtei fără să-mi vie lacrimile în ochi».

«Mi-e teamă că l'am plictisit», răspunse Mierloiul. «Adevărul e că i-am spus o poveste morală».

«A! Asta e un lucru totdeauna periculos», zise Rața.

Și eu sunt întocmai de aceeaș părere.

UN PRIETEN
DEVOTAT

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

Se apropiă nunta Prințului Moștenitor și în toată țara se dedeau mari serbări. După un an întreg de așteptare, mireasa, o Prințesă rusoaică, sosise în sfârșit. Veniă tocmai din Finlanda, într'o sanie trasă de șase reni, care aveă forma unei lebede și eră toată de aur, iar între aripele ei, stă Prințesa cea mică în carne și 'n oase. Mantia ei lungă de hermină o acoperiă până la picioare, în cap purtă o bonetică brodată cu fir de argint și fața ei eră albă ca palatul de zăpadă în care trăise până atunci. «Par'c'ar fi un trandafir alb», strigă lumea privind'o cum trece pe străzi în sania ei trasă de reni, și-i aruncă flori din balcoane.

La poarta Castelului, Prințul ieșise ca s'o primească. El aveă ochi albaștri, plini de visuri și părul lui par'că eră de aur.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

Când o văzù, puse un genunchiu în pământ și-i sărută mâna.

«Frumos erà chipul tău zugrăvit», îi șopti el, «dar tu ești de mii de ori mai frumoasă», și Prințesa cea mică se roși toată de bucurie.

«Par'că erà un trandafir alb, adineauri», șopti un paj vecinului său, «acum uită-te, par'că ar fi unul roșu», și toată Curtea se desfătă la vorbele lui, iar Regele porunci să i-se dubleze salariul.

Fiindcă pajii nu primeau nici un salariu, aceasta nu-i folosi la nimic, onoarea însă erà mare și fu chiar publicat în Gazeta Curții.

Trei zile mai trecură, în care timp nu se auzi în toate părțile decât: «Trandafir alb, trandafir roșu, trandafir roșu, trandafir alb», și după aceea se sărbătorì nunta.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

Ceremonia fu grandioasă. Mirele și Mireasa mergeau alături, ținându-se de mână, sub un baldachin de catifea roșie brodată cu mărgăritare. După aceea urmă un banchet oficial care ținut cinci ceasuri.

Prințul și Prințesa steteau în capătul mesei celei mari, și beau amândoi dintr'o cupă de cristal. Cupa asta era fermecată; din ea nu puteau bea decât îndrăgostiții adevărați, căci îndată ce s'ar fi apropiat de ea buze mincinoase, cristalul s'ar fi turburat.

«E limpede ca lumina zilei că se iubesc», strigă pajul cel mic și pentru a doua oară Regele îi dublă salariul. Iar Curtea toată strigă: «Ce onoare!»

După banchet avea să urmeze un bal, la care mirele și mireasa aveau să danseze împreună Dansul Trandafirului, iar Re-

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

gele însuș promisese să le cânte din flaut. Cu toate că cântă foarte prost, nu știa decât două cântece și niciodată nu eră sigur pe care din două îl începuse, nimeni nu îndrăzniă să i-o spuie în față, fiindcă eră Rege, și orice-ar fi făcut el, toți erau gata să strige: «E încântător! E încântător!»

Ultimul număr din program erau grandioasele focuri de artificii, căroră trebuia să li-se deă drumul chiar la miezul nopții. Prințesa cea mică nu mai văzuse artificii în viața ei, de aceea Pyrotechnistul Regal primise ordin să-și deă toate silințele în ziua nunții.

«Ce sunt alea, artificii?» întrebă ea pe Prinț, într'o dimineață când se plimbau amândoi pe terasă.

«Artificiile seamănă foarte mult cu Aurora Boreală», zise Regele, care aveă urâtul

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

obiceiul să răspundă la întrebările adresate altora. «Cu singura deosebire că sunt mult mai naturale. Mie unul, îmi plac chiar mai mult decât stelele, pentru că pot să le poruncesc când vreau să apară. Trebuie negreșit să le vezi».

La capătul Parcului Regal se ridică o podea de scânduri și cum sfârși Pyrotehnistul Palatului de pus toate pe la locurile lor, artificiile începură să converseze între ele.

«Ce frumoasă e lumea!» strigă o *Pocnitoare* mică. «Ia uitați-vă la lalelele astea galbene! Pocnitori să fie și n'ar fi mai frumoase! Sunt încântată c'am călătorit. Voiajurile îți aerisesc mintea și te fac să-ți mai lași din prejudecăți».

«De ce crezi tu, prostuțo, că lumea se mărginește la Parcul Regal?» zise o *Torță*

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

groasă. «Lumea e un loc nesfârșit și nu ți-ar ajunge nici trei zile ca s'o vizitezi cu deamănuntul».

«Orice loc unde iubești poate fi lumea», exclamă gânditoare o minge de foc care în tinerețe fusese îndrăgostită de un saltar de lemn și se lăudă când o căutai cu inima ei sdrobită. «Dar în ziua de azi dragostea nu mai e la modă. Poeții au ucis-o. Au scris atâta despre ea, încât nu-i mai crede nimeni și nu mă miră. Adevăratul amor suferă și tace. Imi aduc aminte ca azi... a, dar la ce bun... Idealismul a murit».

«Ei ași!» răspunse Torța cea groasă. Idealismul e ca luna. Nu piere niciodată. Mirele și Mireasa, de pildă, nu se iubesc? Chiar azi mi-a spus-o un cartuș cu care s'a întâmplat să fiu într'o cutie și care

UN ARTIFICIU CUM
NUSUNT MULTE

eră la curent cu ultimele noutăți dela Curte».

Dar mingea de foc dădù din cap. «Idealismul a murit, Idealismul a murit, Idealismul a murit», șopti ea, căci eră una din acele persoane care cred că dacă repeți un lucru de multe ori, la sfârșit devine adevărat.

Deodată se auzi o tuse aspră și seacă.

Toți se uitară împrejur.

Plecă dela un artificiu înalt, cu înfățișare arogantă, legat la capătul unui baston lung. Totdeauna tușiă înainte de a spune ceva, ca să atragă atenția.

«Ahem! Ahem!» zise el și toți deschiseră urechile, afară de biata minge de foc, care tot dădea din cap și murmură: «Idealismul a murit».

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

«Ordine! Ordine!» strigă o Plesnitoare care luase o parte însemnată la alegerile locale și cunoștea toate expresiile parlamentare.

«A murit», șopti mingea de foc și ațipi.

Când se făcù tăcere completă, Artificiul tuși încă odată și începù. Vorbiă cu glas încet și distinct, ca și cum și-ar fi dictat memoriile și totdeauna se uită de sus la persoana către care se adresă. Avea, ce-i drept, un fel foarte distins de a fi.

«Ce noroc pe Prințul Moștenitor», observă el, «să se cunună tocmai în ziua când o să apar eu. Să fi fost lucrul potrivit dinainte, tot nu s'ar fi nimerit așa de bine, dar ce să-i faci, Prinții sunt norocoși».

«Vai de mine!» strigă Pocnitoarea. «Credeam că e tocmai deandoaselea, că adică pe noi ne-a adus aici în cinstea Prințului».

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

«Poate să fie așa pentru d-ta», răspunse el. «Nu mă îndoesc; cu mine însă, lucrurile stau altfel. Eu sunt vestit și mă trag din părinți tot așa de vestiți. Mama mea eră cea mai celebră minge de foc de pe timpul ei, și eră renumită pentru dansul ei grațios. Când și-a făcut prima ei mare apariție în public, s'a învârtit de nouăsprezece ori înainte de a face explozie și la fiecare dată aruncă în văzduh șapte stele roșii.

Avea un metru și zece centimetri în diametru și eră făcută din praful de pușcă cel mai bun.

Tatăl meu eră de neam francez. El se înălță așa de sus încât la toți le eră frică că n'are să se mai întoarcă. Totuș se întoarce fiindcă eră în dispoziții generoase și căzû înapoi într'o ploaie de aur. Ziarele

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

vorbiră de apariția lui în termeni foarte măgulitori și gazeta Curții îl numi chiar, un triumf al artei Pyrotehnice».

«Pyrotehnice, Pyrotehnice, vrei să zici», spuse un Foc Bengal.

«Sunt sigur că e așa, fiindcă am văzut scris chiar pe cutia mea».

«Am zis: Pyrotehnic», răspunse Artificiul cu un ton așa de aspru, încât Focul Bengal se simți distrus și începù să ghiontească pe Pocnitorile cele mici ca să arate că tot mai erà și el o persoană cu oarecare importanță.

«Hm, așa dar spuneam», continuă Artificiul, «spuneam... ce spuneam oare?»

«Vorbeai de dumneata», răspunse Torța cea groasă.

«Bine 'nțeles. Știam eu că discutam despre un subiect interesant, când am fost în-

UN ARTIFICIU CUM
NUSUNT MULTE

trerupt într'un mod așa de nepoliticos. Nu pot suferi lipsa de politeță și proastele maniere, eu care sunt persoana cea mai sensibilă după lume».

«Ce e o persoană sensibilă?» întrebă Plesnitoarea pe Torța cea groasă.

«O persoană sensibilă, e o persoană care din pricină că ea însăși are bătăături, totdeauna caută să calce pe bătăăturile celorlalți», răspunse în șoaptă Torța cea groasă, și Plesnitoarea aproape făcù explozie de râs.

«Mă rog, aș putea ști și eu ce vă face să râdeți?» întrebă Artificiul. «Eu nu văd aici nimic de râs».

«Râd fiindcă sunt fericită», răspunse Plesnitoarea.

«Acesta e un motiv foarte egoist», răspunse Artificiul supărat. «Ce drept ai d-ta

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

să fii fericită? Ar trebui să te gândești și la alții, de exemplu la mine, care nu mă gândesc la nimic altceva, și am pretenția ca și ceilalți să facă acelaș lucru. Asta e ceea ce numesc eu, simpatie; o virtute mare pe care o posed în cel mai înalt grad. Inchipuiește-ți numai că mi s'ar întâmpla în noaptea asta vreun accident.

Ce nenorocire pe lumea întreagă! Prințul și Prințesa n'ar mai putea fi fericiți. Toată viața lor ar fi stricată dela început; cât despre Rege, sunt sigur că nici n'ar mai putea să-și vie în fire după o asemenea lovitură. Uite, zău, când mă gândesc la importanța situației mele, mă simt mișcat până la lacrimi».

«Dacă vrei să faci plăcere altora», îi strigă Torța cea groasă, «ai grijă, în special să nu te uzi».

UN ARTIFICIU CUM
NUSUNT MULTE

«De sigur», exclamă Focul Bengal, care acum își mai venise în fire, «asta-i chestie de bun simț».

«Bun simț?» zise Artificiul indignat. «Dumneata uiți cine sunt eu. Bun simț poate să aibă cine n'are imaginație. Eu însă am imaginație, domnule, fiindcă totdeauna văd lucrurile altfel decât sunt în realitate. Iar cât despre grija pe care ziceți s'o am ca să nu mă ud, văd că nu e aici nici un suflet capabil să prețuiască o fire sensibilă. Noroc că nu-mi pasă. Singurul lucru care te poate susține în viață e conștiința inferiorității tuturor; iată un sentiment pe care l'am cultivat totdeauna. Toți aici sunteți lipsiți de inimă. Stați la taifas și faceți haz ca și cum n'ați ști că Prințul se însoară».

«Ei și?» exclamă un mic Balon de foc. «De ce nu? E tocmai o ocazie de veselie

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

și când mă voi înălța în cer o să povestesc stelelor despre toate, cu deamănuntul. O să le vezi cum o să scânteie când le voi povesti despre mireasa cea drăguță».

«Ah, ce fel trivial de a privi viața!» zise Artificiul. «De altfel, cum m'aș fi putut aștepta la altceva? N'ai nimic în capul d-tale. Ești gol. Și ce? Nu s'ar putea întâmpla ca Prințul și Prințesa să se ducă la țară și să locuiască lângă un râu adânc? Și nu s'ar putea să aibă un singur copil, un băiețuș cu părul bălaiu și cu ochii albaștrii întocmai ca ai Prințului?»

Și nu s'ar putea să iasă într-o zi la plimbare cu dădaca lui? Și nu s'ar putea ca dădaca să adoarmă sub un tufan și copilul să cază în râu și să se înnece? Vai ce grozavă nenorocire! Bieții oameni! Să-și piardă singurul lor copil! E prea îngrozitor.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

Eu unul nu pot să suport lovitura».

«Dar nu și-au pierdut nici un copil», zise Torța cea groasă. «Nu li s'a întâmplat nici o nenorocire».

«Ce, am spus eu că li s'a întâmplat?» răspunse Artificiul. «Am spus că li s'ar putea întâmpla».

Dacă în adevăr li s'ar fi întâmplat, la ce ar mai fi folosit să vorbim despre asta? Nu pot suferi oamenii cari plâng oalele sparte. Dar când mă gândesc că s'ar putea să se întâmple, uite, zău, mă simt foarte impresionat».

«Văd că ești impresionat», strigă Focul Bengal.

«Ești persoana cea mai impresionabilă, pe care am întâlnit-o de când sunt».

«Și d-ta cea mai grosolană!» zise Artificiul. «Nu ești în stare să înțelegi prietenia pe care o nutresc pentru Prinț».

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

«Ce prietenie? Nici măcar nu-l cunoști», mormăi Torța cea groasă.

«Ce, am zis eu că-l cunosc?» răspunse Artificiul. «Dacă l'aș cunoaște nu i-aș fi prieten. E prea periculos să-ți cunoști prietenii».

«Zău așa, mai bine ai face să te ții uscat», zise Balonul de foc. «Asta e singurul lucru important».

«Foarte important pentru dumneata», răspunse Artificiul, «n'am nici o îndoială, dar eu dacă am gust, am să plâng», și începui în adevăr să plângă; lacrimi mari ca niște picături mari de ploaie alunecară dealungul bastonului în jos și aproape înneacă două urechelnițe mici care tocmai se gândeau să se căsătorească și căutau un locșor uscat unde să-și facă casa.

«Ce suflet romantic trebuiă să aibă», zise mingea de foc, «dacă plânge el și când nu e

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

nimica de plâns», și scoase un suspin adânc gândindu-se la saltarul de lemn.

Dar Torța cea groasă și Focul Bengal erau indignați și strigau cu niște glasuri ascuțite: «Mofturi! Mofturi!»

Amândoi erau foarte practici și de câteori nu înțelegeau ceva ziceau că sunt mofturi.

Și deodată se ridică luna ca o pavăză de argint.

Stelele începură să strălucească și o adiere de muzică veni dinspre palat.

Prințul și Prințesa conduceau dansul. Ei dansau așa de frumos, încât crinii înalți și albi se uitau pe fereastră înăuntru, iar macii roșii dădeau din cap și băteau măsura.

Pe urmă bătù ceasul zece, apoi unsprezece, apoi douăsprezece și când bătù ultima oară miezul nopții, toată lumea ieși

UN ARTIFICIU CUM
NUSUNT MULTE

pe terasă, iar Regele trimise să cheme pe Pyrotehnist.

«Să înceapă artificiile», zise Regele; Pyrotehnistul se înclină adânc și se duse spre capătul parcului însoțit de șase slujitori, purtând fiecare câte o faclă aprinsă la capătul unei prăjini lungi.

Ce privești mareață!

Bâz! Bâz! se înălță mingea de foc învârtindu-se într'una, tot mai sus. Bum! Bum! făcù explozie Torța cea groasă. Pe urmă Pocnitorile dănțuiră ca niște flăcări de jur împrejurul mulțimii și Focurile Bengale asvârliră peste toate o lumină roșie. «La revedere», strigă Balonul de foc, ridicându-se în aer și presărând în urma lui scânteii mici, albastre.

Bang! Bang! Răspundeau Plesnitorile care petreceau peste măsură. Toată lumea

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

avù mare succes, afară de Artificiul cel lung, care erà atât de ud din pricina lacră-milor, încât nu luă foc.

Toate rubedeniile lui modeste, căroră nu le-ar fi vorbit vreodată decât în zeflemea, se aruncară în cer ca niște minunate flori de aur cu petale de foc.

Ura! Ura! strigă Curtea, și Prințesa cea mică râdeà de plăcere.

«Se vede că pe mine mă păstrează pentru vreo ocazie mai mare», zise Artificiul cel lung și se înțepă mai tare ca totdeauna.

A doua zi niște lucrători veniră să curețe locul.

«Asta e desigur o deputație», zise Artificiul; «o să-i primesc cu demnitatea care mi se cuvine» și ridicând nasul pe sus, începù să se încrunte ca și cum s'ar fi gândit la cine știe ce lucruri importante.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

Dar oamenii nici nu-l băgară de seamă, până când tocmai se pregăteau de plecare. Atunci abiă unul din ei îl zări: «Ia te uită măi! Ce artifice proastă!» și-l aruncă peste zid într'o băltoacă.

«Artifice proastă? proastă?» zise el învârtindu-se prin aer. «Nu se poate! Artifice grandioasă, da, grandioasă, așa a zis. Proastă și grandioasă tot cam acolo vine», și căzù în noroiu.

«Nu prea e bine aici», observă el, «dar probabil că trebuie să fie vreo stațiune balneară importantă, unde m'au trimis să-mi văd de sănătate.

Nervii mei sunt cam sdruncinați și chiar aveam nevoie de odihnă!»

Deodată, o Broscuță mică, cu ochii strălucitori ca niște nestimate și cu o hăinuță verde cu picățele, înotă spre el.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

«A, un nou venit, după cât văd», zise ea.

«Aveți dreptate, nimic nu se poate compara cu noroiul. Mie dați-mi timp ploios și o băltoacă și sunt fericită. Credeți d-voastră c'o să mai plouă astăzi? Sper că da, deși văd că norii s'au dus și cerul e albastru. Ce păcat!»

«Ahem! Ahem!» zise Artificiul și începî să tușească.

«Ce glas frumos aveți!» strigă Broasca, «seamănă așa de bine cu un orăcăit! Și trebuie să știți că după mine, orăcăitul e cel mai frumos sunet muzical din lume. O să ascultați concertul clubului nostru astăseară. Stăm colo, în mlaștina rațelor din dosul casei arendașului și cum răsare luna, începem. E așa de fermecător încât toată lumea stă deșteaptă să ne asculte. Chiar alaltăieri am auzit pe soția arendașului spu-

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

nând mamei ei, că n'a putut închide ochii toată noaptea din pricina noastră. Nu-i așa că e măgulitor să te vezi atât de popular».

«Ahem! Ahem!» zise Artificiul supărat că nu putea plasa nici o vorbă.

«Foarte frumos glas», continuă Broasca. «Nădăjduiesc că o să veniți pe la mlaștina rațelor. Eu acumă mă duc să-mi caut fetele. Am șase fete, care de care mai frumoase și mi-e frică să nu le iasă în cale Cocorul; e un adevărat monstru și nu stă la gânduri, dacă să le înghită sau nu. Ei, acum, vă zic la revedere; conversația noastră mi-a făcut mare plăcere».

«Conversație? Asta e conversație?» zise Artificiul. «N'ai vorbit decât dumneata».

«Cineva trebuie să asculte», zise Broasca. «Și mie-mi place să vorbesc numai eu. Ast-

fel se pierde timp mai puțin și eviți argumentările».

«Dar mie-mi plac argumentările», zise Artificiul.

«Sper că nu», zise Broasca cu indulgență. «Argumentările sunt vulgare, fiindcă în lumea bună avem cu toții exact aceleași păreri. La revedere, înc'odată; tocmai îmi zăresc fetele în depărtare».

Și Broscuța o porni repede înnot.

«Ce persoană supărătoare și prost crescută ești», zise Artificiul. «Tare-mi sunt urâți oamenii cari nu vorbesc decât despre ei înșiși, cum faci d-ta, când alții ca mine ar dori să vorbească și ei despre ale lor. Asta e ceea ce numesc eu egoism și nimic nu poate fi mai nesuferit pentru temperamentul meu înclinat să simpatizeze cu tot ce-l înconjoară. În privința asta ai putea

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

să iei chiar exemplul dela mine, cu greu ai putea să mai găsești un model așa de perfect și să profiți până nu mă întorc la Curte unde sunt unul dintre favoriți, și unde chiar ieri Prințul și Prințesa s'au cununat în onoarea mea. Dar d-ta n'ai de unde ști toate astea, ești o simplă provincială».

«De geaba vorbești cu ea», zise o Libelulă, care stă alături pe o foaie lată de papură, «nu vezi c'a plecat?»

«Atât mai rău pentru ea», zise Artificiul. «N'o să mă opresc eu din vorbă fiindcă nu mă ascultă. Mie îmi place să vorbesc și să mă ascult singur. E una din plăcerile mele cele mai mari și uneori spun lucruri așa de adânci încât nu mai înțeleg eu însu-mi nici o vorbă».

«D-ta ar trebui să ții conferințe filozofice», zise Libelula și întinzând două aripi diafane, se înalță în văzduh.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

«Ce găăuță!» zise Artificiul. «Nu puteă să mai steà? Cine știe când o să se mai prezinte o ocazie ca asta de a-și îmbogăți cunoștințele!

A, dar ce-mi pasă mie la urma urmei.

Geniul tot trebuie să fie apreciat odată și odată», și se scufundă nițel mai adânc în noroiu.

După câțva timp înnotă spre el o Rață mare și albă, cu labelle galbene, care eră considerată ca o mare frumusețe din pricina mersului ei legănat.

«Mac! Mac! Mac!» zise ea. «Ce formă curioasă ai d-ta! Aș puteă să te întreb, dacă ești așa din naștere, sau în urma vre-unui accident?»

«Se cunoaște că n'ai trăit decât la țară», răspunse Artificiul, «altfel ai ști cine sunt eu. Ai să te miri când îți voi spune că eu pot

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

să sbor în văzduh și să caz îndărăt într'o ploaie de aur».

«Cin' te crede», răspunse Rața, «și chiar dac'ar fi așa, nu văz la ce-ar folosi. Dac'ai putea să ari câmpul ca boul, sau să tragi la trăsură, cum face calul, sau să păzești turma, cum face câinele ciobănesc, aș mai zice și eu, dar așa?»

«Femeie», strigă Artificiul foarte de sus, «văd că aparții straturilor sociale celor mai joase. O persoană de condiția mea nu e niciodată folositoare. Noi putem avea oarecare talente și asta e mai mult decât suficient. Eu n'am nici un fel de simpatie pentru nici o muncă, cu atât mai mult pentru soiurile de muncă pe care pari a le recomanda d-ta. Părerea mea e că munca fizică e refugiul persoanelor care n'au nimic altceva de făcut».

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

«Bine, bine», zise Rața, care erà în poziții foarte pașnice și nu se certà nici-odată cu nimeni, «fiecare cu gustul lui. Nădăduesc c'o să vă stabiliți reședința aici».

«Nu! Vai de mine!» strigă Artificiul. «Nu sunt decât un vizitator distins și atâta tot. Aici mă plictisesc, fiindcă nu găsesc nici societate bună, nici singurătate deplină. Mă simt la mahală. Probabil c'o să mă 'ntorc în curând la Curte, fiindcă sunt destinat să fac mare senzație în lume».

«Și eu mă gândeam odată să intru în viața publică», observă Rața. «Sunt atâtea lucruri care trebuiesc reformate.

Acum câțva timp chiar am prezidat o întrunire și am luat tot felul de hotărîri prin care condamnam tot ce nu ne convenea. Cum însă n'au avut nici un efect, am

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

renunțat și acum mă ocup cu gospodăria și-mi văz de familie».

«Eu sunt făcut pentru viața publică», zise Artificiul.

Și tot așa sunt toate rudele mele, chiar și cele mai modeste. Când ne arătăm, atragem atenția tuturor.

Eu încă n'am apărut, dar când voiu apărea o să fie o priveliște grandioasă. Cât despre gospodărie, te îmbătrânește repede și-ți distrage mintea dela preocupările înalte».

«Ah, preocupările înalte ale vieții, ce frumoase sunt!» zise Rața, «dar asta-mi aduce aminte cât îmi e de foame», și zicând: «Mac, Mac, Mac», o porni repede cu curentul.

«Stai! Stai!» strigă Artificiul. «Mai am să-ți spun multe». Dar Rața nu-l luă în seamă. «Bine c'a plecat», își zise el, «avea

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

idei prea comune» și cufundându-se nițel și mai adânc în nămol, începù să se gândească la singurătatea geniului, când deodată, doi băiețași îmbrăcați în bluze albe, veniră alergând pe mal, cu o căldare și cu un braț de vreascuri.

«Asta trebuie să fie deputăția», zise Artificiul și încercă să-și ia un aer demn.

«Ia uită-te măi!» strigă unul dintre băieți. «Ce baston păcătos! Cum naiba o fi ajuns până aici?» și scoase Artificiul din băltoacă.

«Baston păcătos?» zise Artificiul. «Păcătos? Nu se poate, n'am auzit bine. Baston... de abanos, a zis, da, da, e foarte măgulitor. Se vede că mă cred vreun înalt demnitar dela Curte».

«Hai să-l punem pe foc», zise celălalt băiat.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

«O să fiarbă căldarea mai iute».

Și grămadind vreascurile unele peste altele, puseră Artificiul deasupra și aprinseră focul.

«Admirabil!» strigă Artificiul. «Au de gând să-mi dea drumul ziua nămiaza mare, ca să mă vadă toată lumea».

«Putem să ne culcăm acuma», ziseră ei; «până ne-om deșteptă, tocmai bine o să fiarbă căldarea», și întinzându-se alături pe iară, închiseră ochii.

Artificiul eră așa de ud, încât trecu mult timp până să ia foc. La sfârșit totuș se aprinse.

«Acuma o să fac explozie», strigă el și se înțepă mai tare ca totdeauna. «O să mă sui mai sus decât stelele, mai sus decât luna, mai sus decât soarele, o să mă sui așa de sus încât...»

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

Fâs! Fâs! Fâs! se auzi și Artificiul sări drept în sus.

«Superb!» strigă el. «O să mă înalț așa într'una!

Ce mai succes!»

Dar nimeni nu-l văzù.

Deodată începù să simtă o curioasă furnicătură prin tot trupul.

«Acuma! Acuma fac explozie!» strigă el. «Am să pun lumea în flăcări și am să fac un sgomot așa de mare, încât un an întreg n'o să se mai vorbească decât despre mine». Și în adevăr făcù explozie. Bang! Bang! Bang! se auzi fără nici o îndoeală. Praful de pușcă din el luase foc — dar nimeni nu-l văzù, nici chiar cei doi băiețași cari dormeau duși.

Pe urmă nu mai rămase din el decât

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

bățul, care căzù pe spatele unei găște,
ce se plimbă pe malul mlaștinei.

«Maică Precistă!» strigă gășca.

«A început să plouă cu bețe!»

și se repezi în apă.

«Știam eu că o să

fac mare senza-

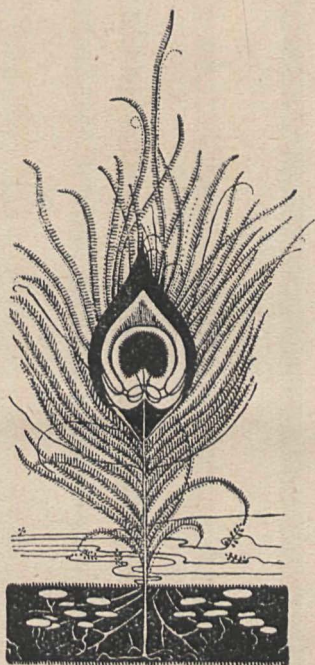
ție», suspină

Artificiul și

se stinse.

UN ARTIFICIU CUM
NU SUNT MULTE

OSCAR WILDE

P R I N T U L

F E R I C I T

S'A EDITAT ȘI

TIPĂRIT DE

C V L T V R A

N A T I O N A L Ă

B U C U R E Ș T I

I 9 2 2